

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:** - Lancering van de projectoproep “begeleiding sociale doelgroepen voor het onderhoud en de verduurzaming van de verwarming”
- Reservering van het budget

SAMENVATTING

De Vlaamse minister van Energie wenst een projectoproep te lanceren voor de begeleiding van sociale doelgroepen bij de uitvoering van het periodieke onderhoud van de verwarming en de verduurzaming van deze verwarming.

Deze projectoproep is een van de acties uit het recent voorgestelde Energiearmoedeplan 2025 waarin de Vlaamse regering in de eerste plaats inzet op preventieve maatregelen die de energie-efficiëntie van woningen van kwetsbare gezinnen verbeteren. In een context van stijgende energieprijzen is het essentieel om in te zetten op ingrepen die de energiefactuur structureel verlagen.

Het onderhoud en de betere afstelling van de verwarmingsinstallaties is hiertoe een eenvoudige en relatief goedkope maatregel die een langdurige kostenbesparing oplevert. De invoering van een premie voor sociale doelgroepen van gemiddeld 180 euro per ingreep verdient zichzelf aldus binnen de vijf jaar energetisch terug. Bovendien voorzien we ook in de technische en praktische ontzorging van de begunstigden via de energiehuizen. In totaal willen we hiermee meer dan 8.000 gezinnen bijstaan.

Voor de financiering van deze projectoproep wordt deels beroep gedaan op reguliere begrotingsmiddelen uit de begroting Energie (600.000 euro) waaraan cofinancieringsmiddelen uit het Vlaams Klimaatfonds (1,4 miljoen euro) worden toegevoegd. Het totale budget bedraagt dus 2 miljoen euro.

Dit project draagt op een kostenefficiënte manier bij aan de realisatie van de Vlaamse niet-ETS broeikasgasemissiedoelstellingen en zal resulteren in een emissiereductie van 15.664,47 ton CO₂-eq.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

BELEIDSDOELSTELLING:

Het voorstel draagt bij tot de volgende doelstellingen uit de Beleidsnota Energie 2019-2024:

- SD 1 Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen
- SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm geven

Het voorstel draagt bij tot de volgende doelstellingen uit de Beleidsnota Klimaat 2019-2024:

- SD 2. Ambitieuw en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën is toegevoegd (bijlage 2).

Het begrotingsakkoord is toegevoegd (bijlage 3).

2. INHOUD

Op basis van artikel 7.9.3/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 kan de minister van Energie op basis van een projectoproep een subsidie verlenen aan de energiehuizen die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten met de Vlaamse overheid als ze meewerken aan vernieuwende of experimentele projecten of inspelen op nieuwe regelgeving die aansluit bij de doelstellingen van het Vlaamse energiebeleid.

Het vernieuwende of experimentele karakter kan blijken uit:

1. de doelgroep tot wie het project zich richt, die onvoldoende door andere ondersteunende maatregelen opgevangen wordt;
2. de methodologische aanpak van het project;
3. de bevordering van de afstemming en de samenwerking met andere actoren die actief zijn in het energiedomein.

Het VEKA is hierbij belast met de beoordeling van de projecten en met de uitbetaling van de subsidies.

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan (2021-2030) is opgenomen dat er vanaf 2021 gestart zal worden met het sensibiliseren van de eigenaars van bestaande verwarmingsketels rond de optimalisatie van de instellingen van hun ketel en de versnelling van de vernieuwingsgraad van deze ketels. Deze actie past binnen deze maatregel. Deze actie is eveneens opgenomen als een van de preventieve maatregelen in het Energiearmoedeplan 2025.

Gelet op het voorgaande wordt voorgesteld om op korte termijn 1 call voor proefprojecten rond de begeleiding van de sociale doelgroep rond de verduurzaming van de verwarming te lanceren.

De sociale doelgroep bestaat concreet uit de prioritaire doelgroep die bij de energiehuisen in aanmerking komen voor een 0%-energielening¹ of voor een energiescan².

De energiehuisen kunnen een projectvoorstel indienen waarin ze de volgende elementen behandelen:

- Een projectbeschrijving waarbij sociale doelgroepen worden begeleid bij het uitvoeren van het periodieke onderhoud van de verwarmingsinstallatie en ze worden gesensibiliseerd rond maatregelen die de energie-efficiënte werking van deze verwarmingsinstallatie verbeteren.
- Een voorstel met de verdeling van de projectmiddelen over de inzet van personeel voor de begeleiding, de werkingskosten van de samenwerking en de communicatiecampagne en de betaling van de kosten uitgevoerd tijdens het onderhoud en de uitvoering van de energie-efficiëntiemaatregelen.
- Een beschrijving van de structurele samenwerking die zal worden opgestart met lokale partners (vb. energiesnoeibedrijf, OCMW, SVK, enz.) om deze sociale doelgroepen te bereiken.

Het maximumbedrag per promotor bedraagt 500.000 euro.

De premie die de kosten voor het onderhoud en de uitvoering van energie-efficiëntiemaatregelen financiert, moet minstens 78% van het totale projectbedrag per energiehuis bedragen en dit voor een forfaitair bedrag van gemiddeld 180 euro per gezin. Het overige budget (22%) kan worden aangewend voor communicatiecampagnes, inzet van professionele begeleiders, en de ontwikkeling van structurele ondersteunings- en samenwerkingsinstrumenten.

Het ontwerp van projectoproep gaat als bijlage (bijlage 1).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De financiering van de projectoproep vindt wettelijke basis in artikel 7.9.3/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Voor deze projectoproep wordt een budget van 2 miljoen euro voorgesteld. Een gedeelte hiervan kan worden gefinancierd met middelen uit het Vlaams Klimaatfonds (1,4 miljoen euro), de rest wordt voorzien vanuit de begroting Energie (600.000 euro), begrotingsartikel QE0/1QE-E-2-KB/WT, 1QE420 (ondersteuning in kader van energieleningen).

In de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 18 december 2020 betreffende de besteding van de middelen in het Vlaams Klimaatfonds (VKF) in 2021 (VR 2020 1812 MED.0431/1BIS) is vermeld dat de Vlaamse Regering de vrije beleidsruimte van 73,6 miljoen euro binnen het VKF in 2021 wil inzetten voor haar bijdrage aan internationale klimaatfinanciering (4,8 miljoen euro) en voor cofinanciering van Vlaamse mitigatiemaatregelen (68,8 miljoen euro). Van dit laatste bedrag werd voor de ondersteuning van sociale doelgroepen voor het onderhoud en de afstelling van de verwarming een

¹ Dit zijn beschermde afnemers + personen met prepaid bij Fluvius, personen die in schuldbemiddeling zitten, personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds en gezinnen met een jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen van maximaal 31.870 euro verhoogd met 1.660 euro per persoon ten laste in aanmerking.

Beschermde afnemers zijn huishoudens die recht hebben op het federale sociaal tarief, dat toegekend wordt aan personen die binnen vier categorieën van uitkeringen en tegemoetkomingen vallen: uitkeringen van het OCMW, uitkeringen van de Vlaamse sociale bescherming en FOD Sociale zekerheid, uitkeringen van de federale Pensioendienst en de sociale huisvesting.

² Dit zijn gezinnen die behoren tot de prioritaire doelgroep van de 0%-energielening + sociale huurders + huurders die in 2021 max 528,57 euro huur per maand betalen.

budget van in totaal 1 miljoen euro voorzien. Gezien de stijgende energiekosten in de loop van het jaar 2021 en de toenemende impact hiervan op de situatie van de sociale doelgroepen is in 2021 beslist om een bijkomend budget van 400.000 euro uit de VKF-middelen te reserveren voor deze maatregel. Dit komt uit het goedgekeurde maar nog niet toegekende restbudget van de VKF-middelen voor het jaar 2021 en binnen het domein energie.

In dezelfde mededeling werd bepaald dat elke minister in de loop van 2021 voor de aangekondigde maatregelen een gedetailleerde aanvraag moet indienen, conform de procedure beschreven in de visienota van 11 september 2020 (VR 2020 1109 DOC.0985/1BIS). Hierbij zorgt elke minister:

- voor de raming van het niet-ETS of LULUCF broeikasgas-reductiepotentieel, de raming van de investeringskosten en de raming van de jaarlijkse kosten en jaarlijkse opbrengsten/besparingen. Het beleidsdomein Omgeving stelt hier een sjabloon voor ter beschikking;
- voor agendering op de Vlaamse Regering van de geselecteerde maatregelen;
- dat de geselecteerde maatregelen in lijn zijn met de geldende staatssteunregels.

Op basis van de geraamde kostenefficiëntie, terugverdientijd en het hefboomeffect kan het maximale cofinancieringspercentage worden bepaald. Het resterende percentage van de overheidskosten van deze klimaatmaatregelen zal door de entiteiten zelf gefinancierd moeten worden.

Deze nota geldt voor de vermelde projectoproep rond ondersteuning van sociale doelgroepen voor het onderhoud en de verduurzaming van de verwarming als de voorziene aanmelding bij de Vlaamse Regering. Op basis van het sjabloon (zij bijlage 4) werden de volgende ramingen gemaakt:

- De terugverdientijd bedraagt 4,94 jaar.
- De berekende kostenefficiëntie is goed voor een VKF-cofinancieringspercentage kostenefficiëntie van 70%.
- Het hefboomeffect is vastgesteld op 1 zonder extra hefboom voor het VKF-cofinancieringspercentage.

Berekening van de maximale cofinanciering vanuit het Vlaamse Klimaatfonds			
<i>(De berekening gebeurt automatisch op basis van de gegevens op het invulformulier)</i>			
Maatregel:	premie onderhoud en verduurzaming verwarming sociale doelgroepen		
Aanvragende entiteit:	VEKA		
Parameter	Uitleg	Eenheid	Waarde
Investeringskost Vlaamse/lokale Overheid		euro	2.000.000,00
Investeringskost totaal		euro	2.000.000,00
Hefboom	<i>investeringskost totaal / investeringskost Vlaamse/lokale overheid</i>		1,00
Jaarlijkse nettobesparingen		euro	404.952,20
Levensduur		jaar	7,50
Totale nettobesparingen	<i>jaarlijkse nettobesparingen * levensduur</i>	euro	3.037.141,50

Totale kosten	<i>investeringskost totaal - totale netto- besparingen</i>	euro	-1.037.141,50
Terugverdientijd	<i>investeringskost totaal / jaarlijkse netto-besparingen</i>	jaar	4,94
BKG-reductie		ton CO2eq	15.664,47
BKG-reductie LULUCF		ton CO2eq	0,00
BKG-reductie totaal		ton CO2eq	15.664,47
Maatschappelijke kostenefficiëntie	<i>totale kosten / BKG- reductie totaal</i>	euro/ton CO2eq	-66,21
Publieke kostenefficiëntie	<i>investeringskost Vlaamse/lokale Overheid / BKG- reductie totaal</i>	euro/ton CO2eq	127,68
Cofinanciering bij onbekende kostenefficiëntie			0%
Cofinancieringspercentage maatschappelijke kostenefficiëntie			70%
Cofinancieringspercentage hefboom			0%
Cofinancieringspercentage totaal			70%
Bijdrage Vlaams Klimaatfonds	<i>maximale bijdrage</i>	euro	1.400.000,00
Bijdrage bevoegde entiteit	<i>maximale bijdrage</i>	euro	600.000,00

Het maximale totale VKF-cofinancieringspercentage voor deze maatregel bedraagt op basis van een voordelige kostenefficiëntie 70% van de projectkost. Naast de bepaling van de kostenefficiëntie als de verhouding van de totale kosten (totale investeringskosten – totale nettobesparingen voor de levensduur) ten opzichte van de totale BKG-reductie, is ook de kostenefficiëntie van de Vlaamse subsidie een relevante beoordelingsparameter. Die geeft per project een directere inschatting van de mate waarin de inzet van Vlaamse publieke middelen leidt tot een kostenefficiënte BKG-reductie. De verhouding van de totale Vlaamse subsidiemiddelen ten opzichte van de totale BKG-reductie geeft een kostenefficiëntie van 127,68 euro/ton CO2eq. (2 000.000 euro/15 664,18 ton CO2eq).

Voorgesteld wordt om de projectkost voor 70% of 1,4 miljoen euro te financieren met middelen uit het Vlaams Klimaatfonds. Voor het resterende benodigde budget van 600.000 euro, zijn financieringsmiddelen beschikbaar in de begroting Energie, begrotingsartikel QE0/1QE-E-2-KB/WT, 1QE420 (ondersteuning in kader van energieleningen).

Het advies van de Inspectie van Financiën is toegevoegd in bijlage.
Het begrotingsakkoord is eveneens toegevoegd in bijlage.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Nadat de Vlaamse Regering haar goedkeuring heeft gehecht aan het voorgestelde budget, zal de Vlaamse minister van Energie de projectoproep lanceren via publicatie in het Belgisch Staatsblad. Het VEKA beoordeelt de projectvoorstellen op basis van de vastgelegde criteria en stelt een rangorde op. Met de best gerangschikte promotoren van wie de subsidieaanvraag minstens de minimumscore behaalde, sluit de Vlaamse minister van Energie een subsidieovereenkomst tot uitputting van de budgettaire enveloppe voor de oproep.

Jaarlijks wordt over de voortgang en de gerealiseerde emissiereducties van de maatregelen gefinancierd vanuit het VKF aan de Vlaamse Regering gerapporteerd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. conform haar visienota van 11 september 2020 kennis te nemen van de organisatie van een projectoproep tot het indienen van voorstellen voor ondersteuning van sociale doelgroepen door middel van een premie voor de begeleiding voor het onderhoud en de verduurzaming van de verwarming;
2. om voor deze projectoproep een totaalbudget van 2 miljoen euro te reserveren (1,4 miljoen euro uit het Vlaams Klimaatfonds en 600.000 euro uit het Energiefonds).

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van projectoproep tot het indienen van voorstellen voor ondersteuning van sociale doelgroepen voor het onderhoud en de afstelling van de verwarming;
2. het advies van de Inspectie van Financiën van 2021;
3. het begrotingsakkoord van 2021;
4. het ingevulde sjabloon aanvraag VKF cofinanciering 2021 premie onderhoud stooktoestel sociale doelgroep.